VOTUM SA

IIIQ

2024

PREZENTACJA WYNIKÓW GK VOTUM IIIQ2024

Wrocław, 26 listopada 2024 r.

Wyniki finansowe segmentów (dane w tys. zł) porównanie 3Q 2023 r. do 3Q 2024 r.

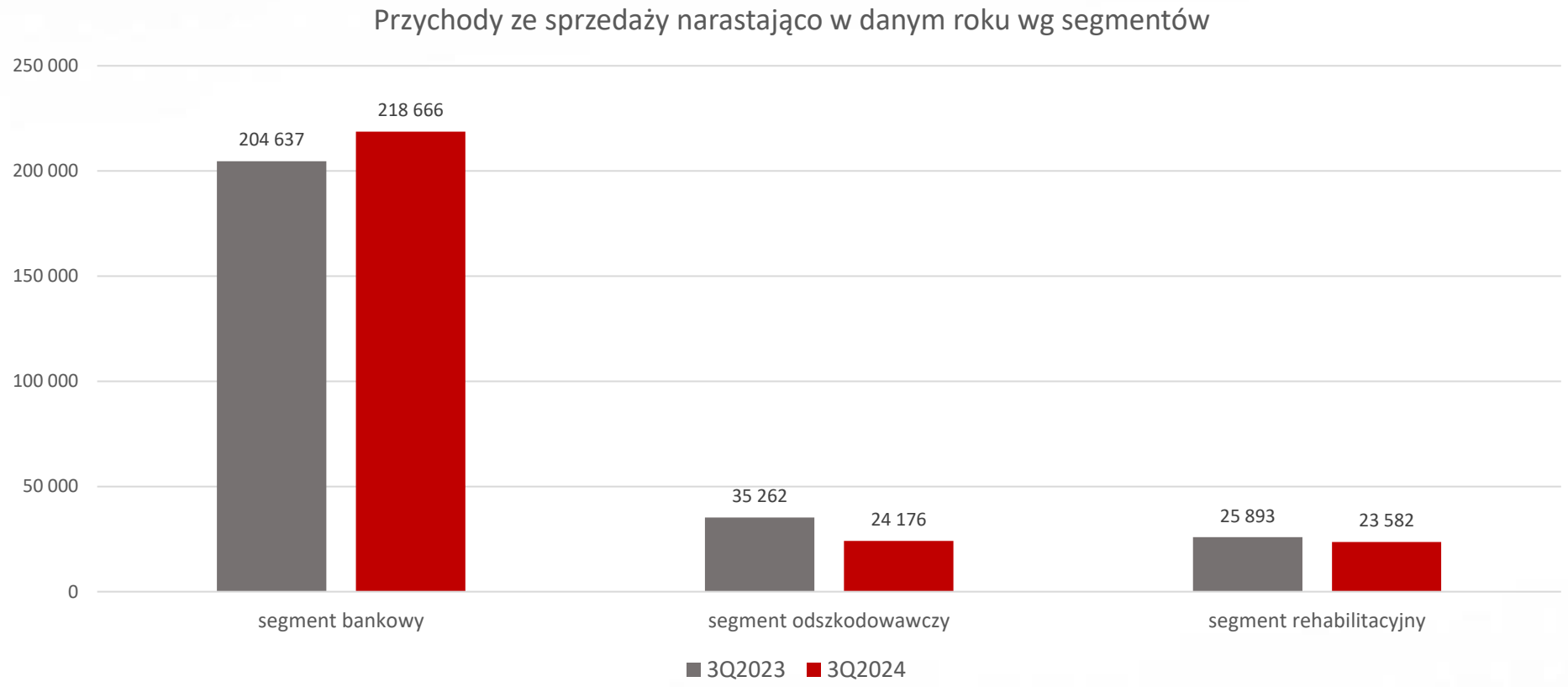

Wyniki finansowe (dane w tys. zł) GK Votum

Wyszczególnienie	01.01.2024 – 30.09.2024	01.01.2023 - 30.09.2023 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	267 691	268 681
Koszty działalności operacyjnej	186 165	157 572
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	75 156	110 600
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	78 398	116 317
Zysk (strata) netto	63 055	93 455
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym	1 488	1 447
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	61 566	92 008

SEGMENT BANKOWY W ZAKRESIE KLIENTÓW, KTÓRZY ZACIĄGNĘLI KREDYT DENOMINOWANY LUB INDEKSOWANY DO WALUTY FRANKA SZWAJCARSKIEGO

Kontrakty oraz postępowania sądowe w segmencie bankowym w zakresie konsumentów, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego

Liczba wyroków I instancji z podziałem na rozstrzygnięcia stan na dzień 30.10.2024 r.*

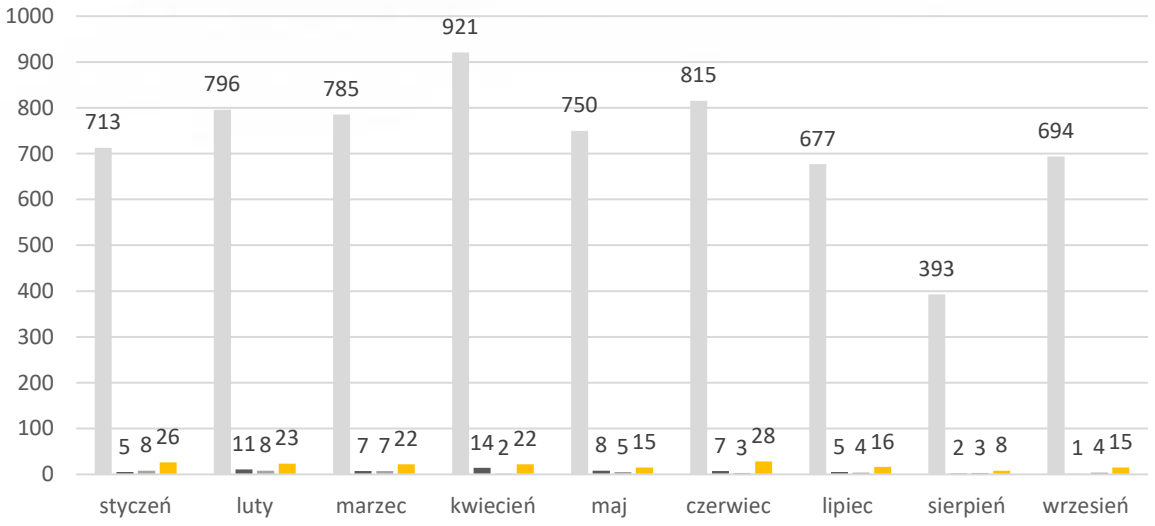

Liczba wyroków II instancji z podziałem na rozstrzygnięcia stan na dzień 30.10.2024 r.*

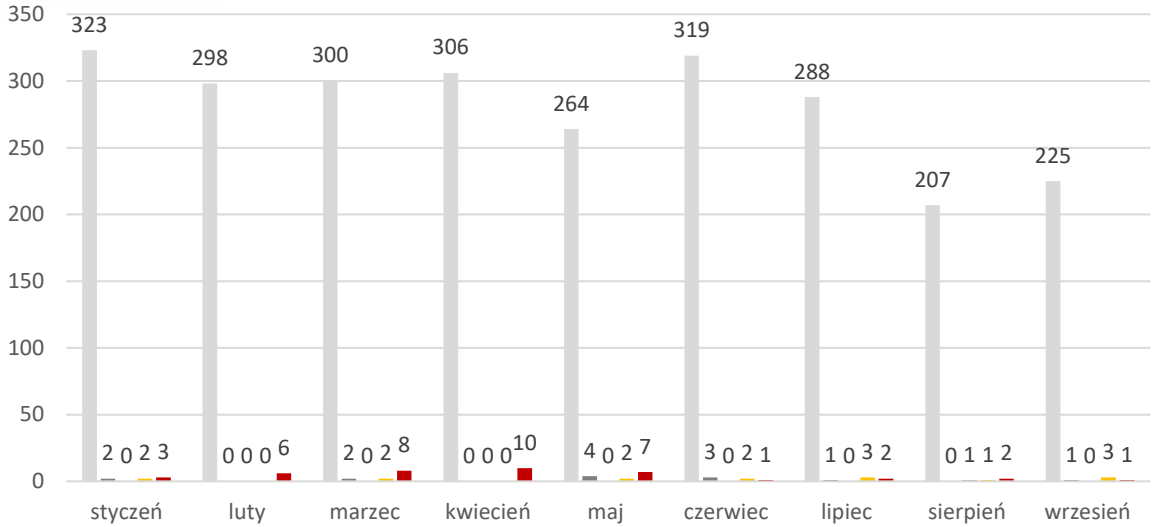

*Zwiększenie wartości w stosunku do danych podanych w raportach bieżących nastąpiło na skutek odnotowania wpływu wyroków z sądów po datach publikacji raportów.

Czas trwania postępowania w I instancji**

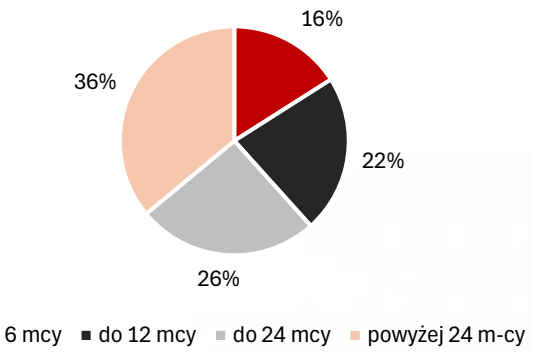

Czas trwania postępowania w II instancji**

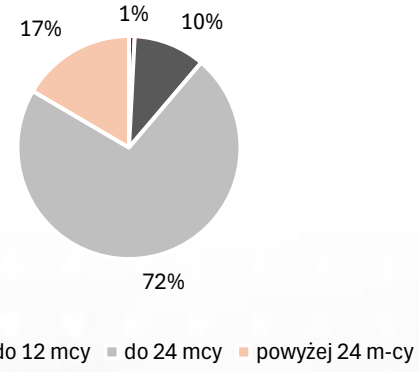

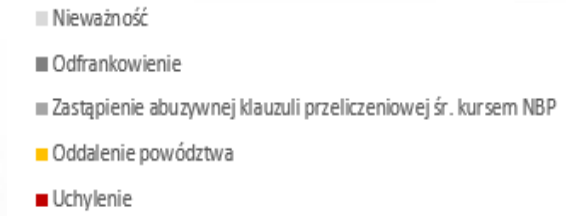

Próba wykonana na podstawie wyroków prawomocnych i nieprawomocnych **zapadłych w IIIQ2024 r.

Kontrakty oraz postępowania sądowe w segmencie bankowym w zakresie konsumentów, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego

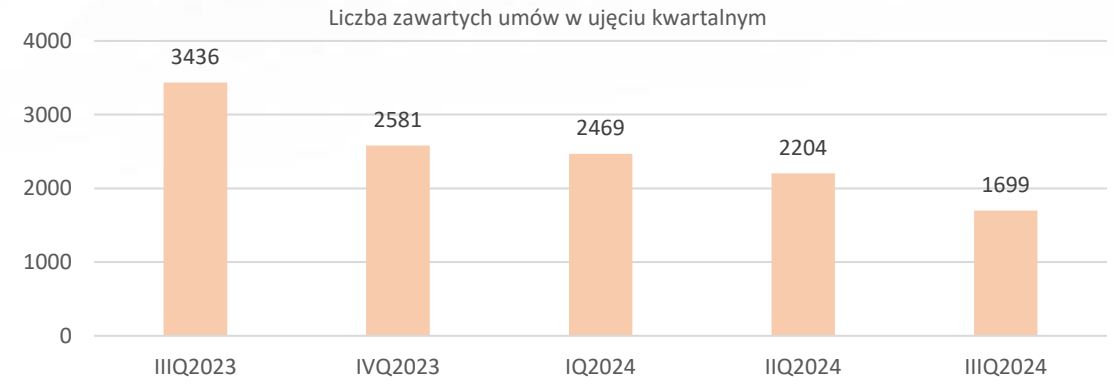

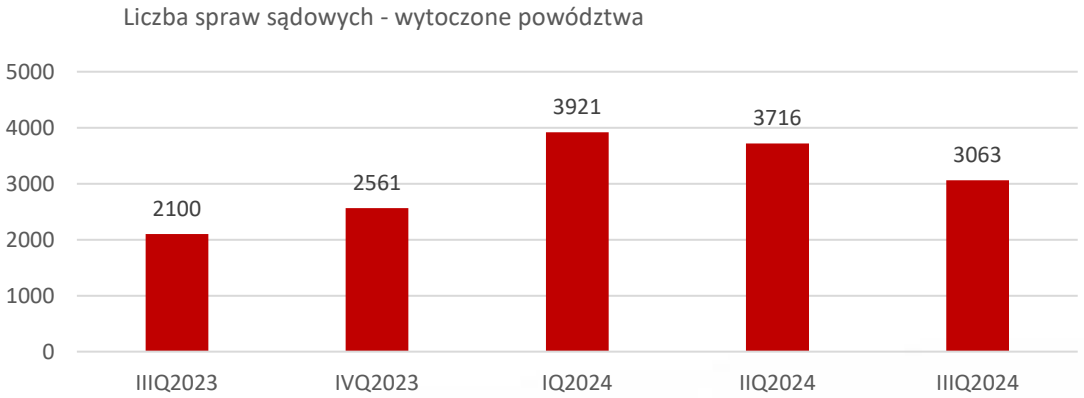

Na dzień 30.09.2024 r. Grupa Kapitałowa Votum łącznie prowadziła 48 407 spraw kredytów indeksowanych i denominowanych do waluty obcej, a wartość kredytów będących przedmiotem sporów wynosiła 10 748 mln PLN.

W III kwartale 2024 roku kancelarie z Grupy Kapitałowej VOTUM wytoczyły o ponad **46% więcej powództw w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku**.

Konsumenci, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego – potencjał rynku

96 tys. umów CHF zaciągniętych w PKO BP S.A.

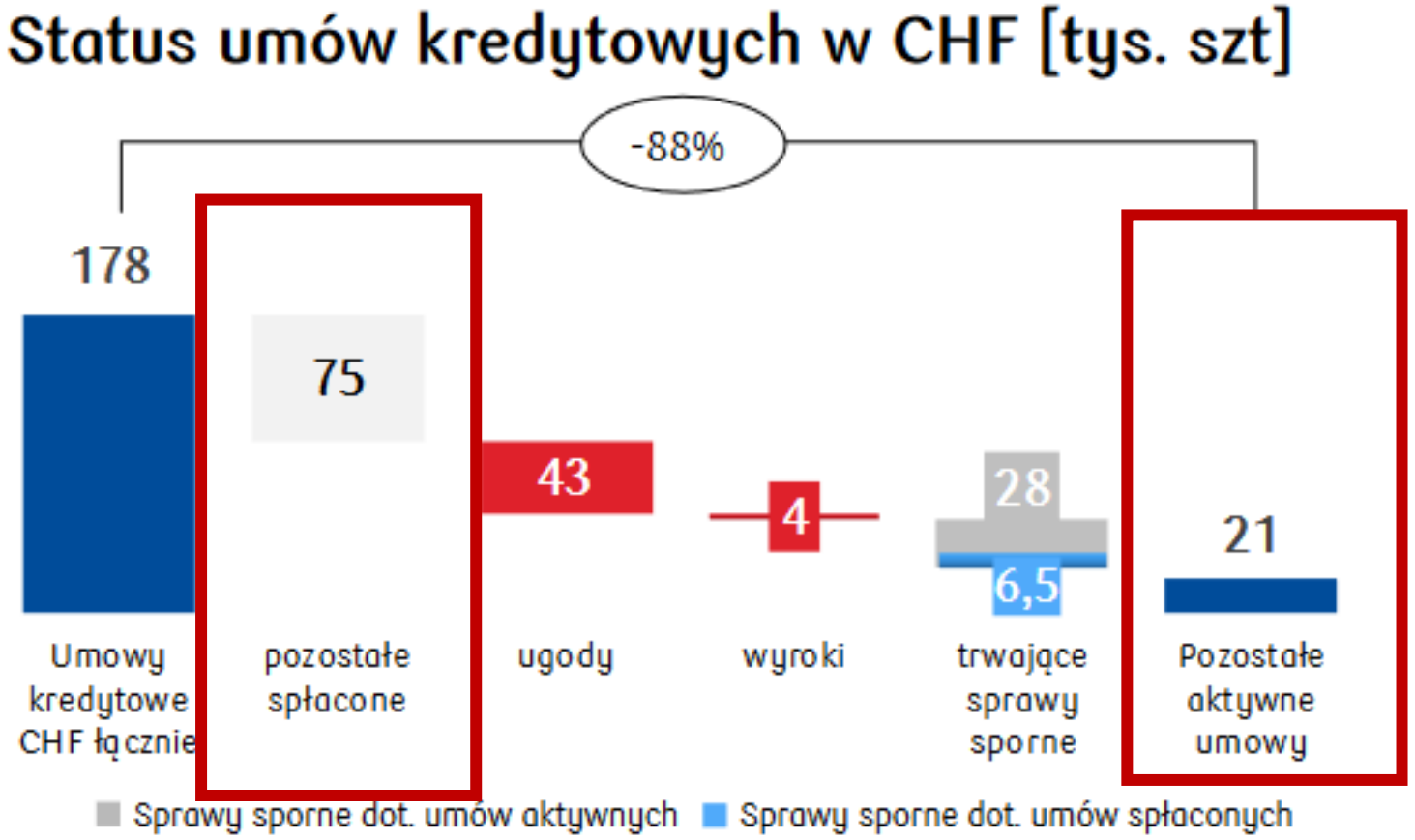

https://www.pkobp.pl/media_files/6041cc88-89c1-4c70-8f12-334cb338a5d5.pdf

Konsumenci, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego – potencjał rynku

53 tys. umów CHF zaciągniętych w Millennium S.A.

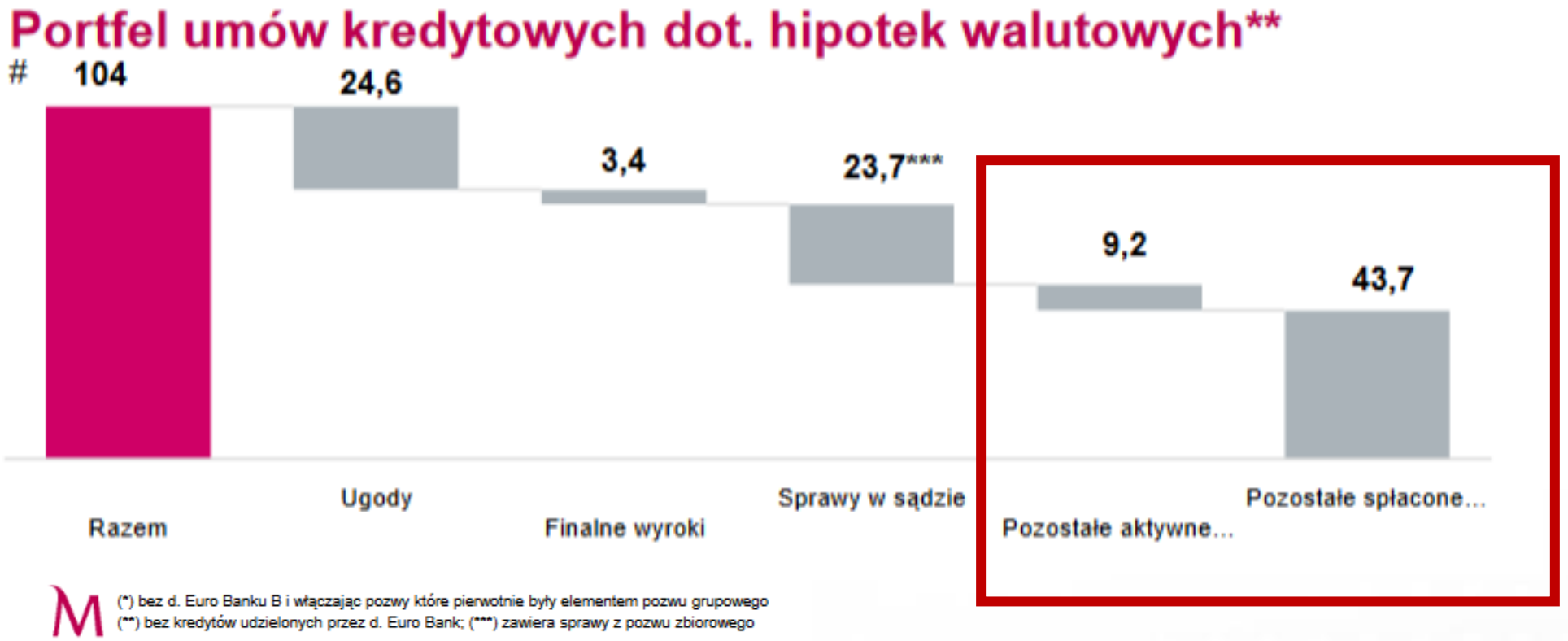

https://www.bankmillennium.pl/documents/d/guest/millennium_3q24_pl_pres

Konsumenci, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego – potencjał rynku

39 tys. umów CHF zaciągniętych w mBank S.A.

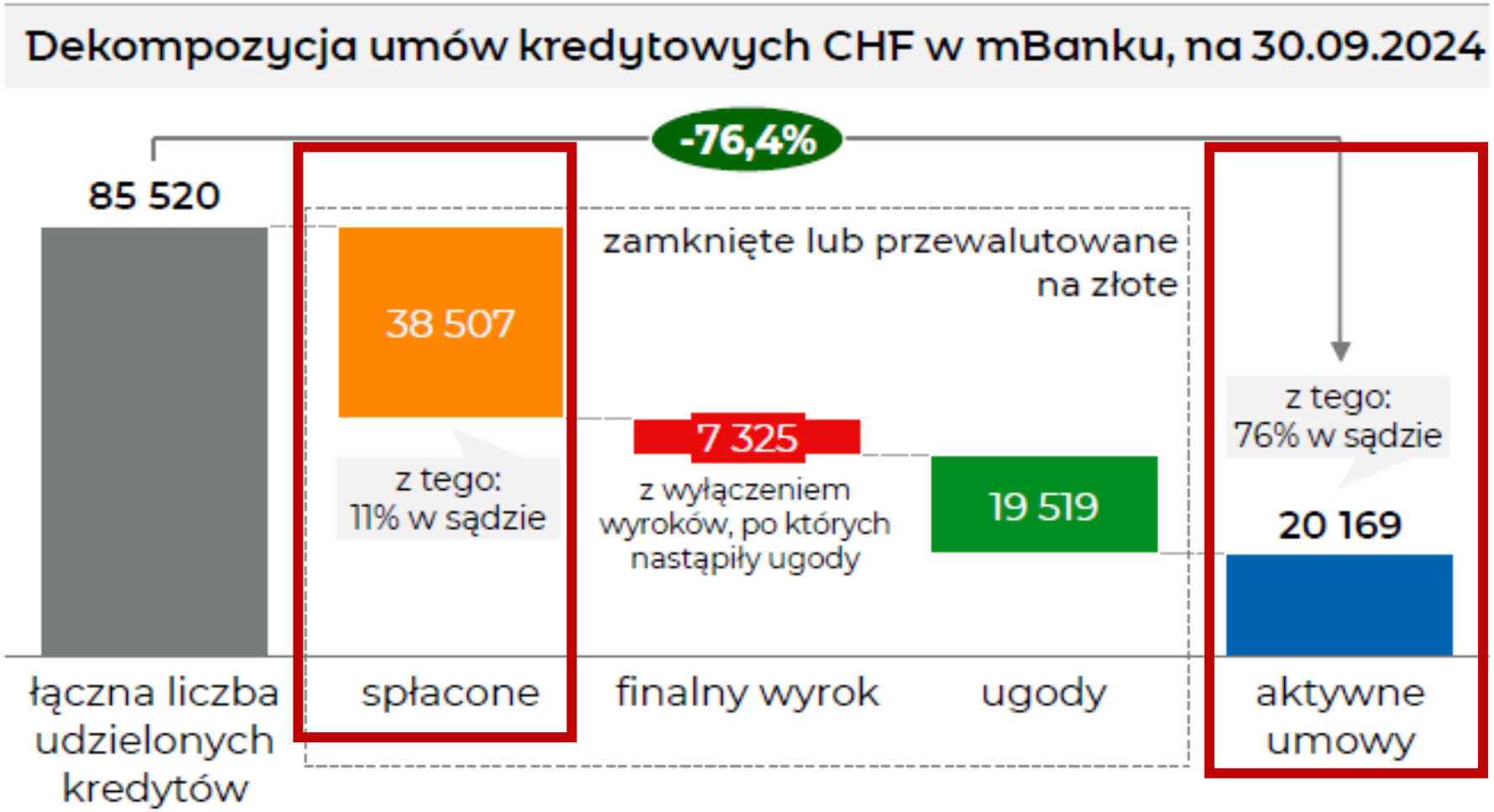

https://www.mbank.pl/pdf/msp-korporacje/relacje-inwestorskie/wyniki-finansowe/2024/presentation-q3-pol.pdf

Konsumenci, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego – potencjał rynku

21,6 tys. umów zaciągniętych w Bank PEKAO S.A.

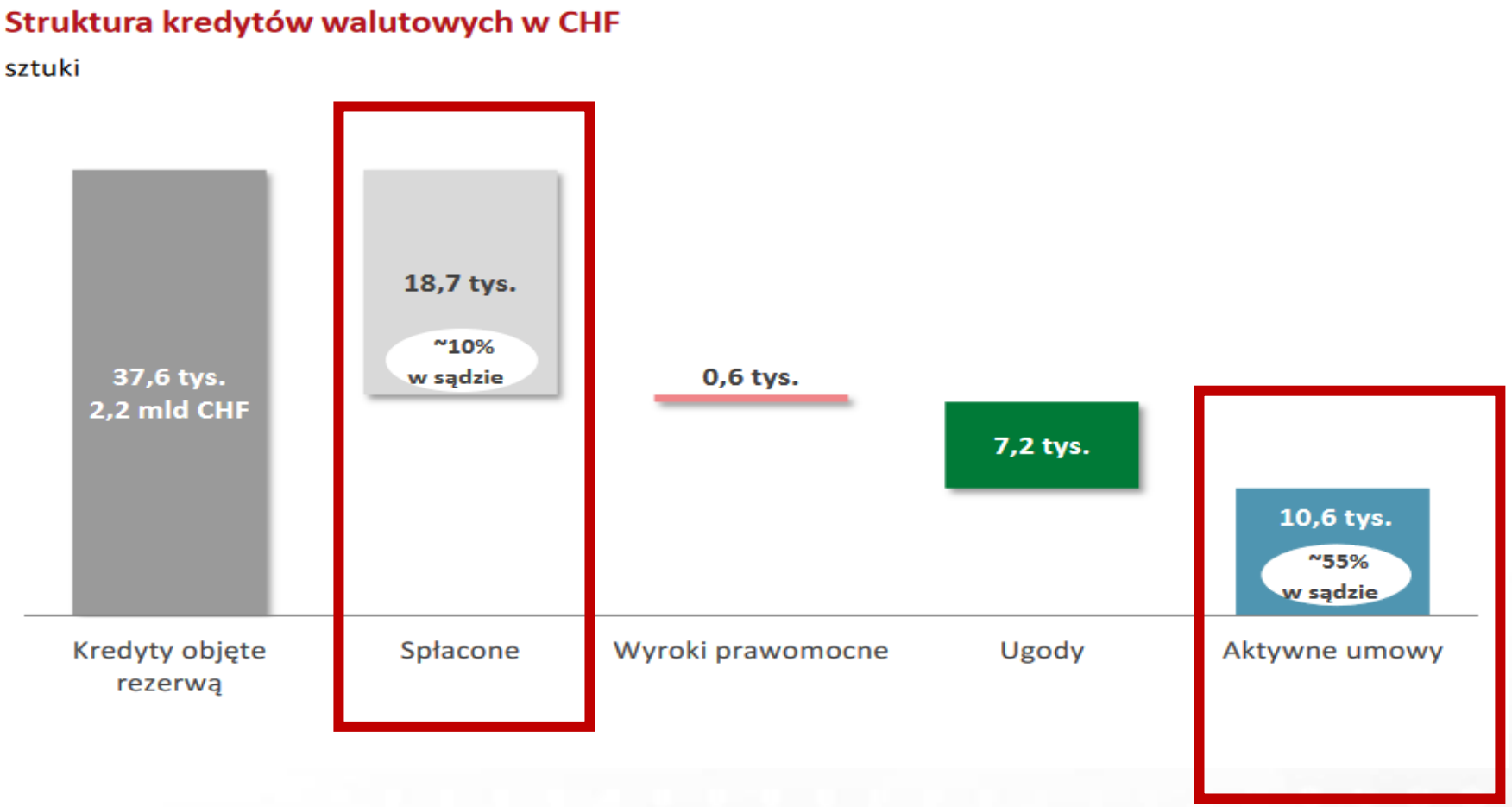

https://www.pekao.com.pl/dam/jcr:afcfb3ea-ee87-4eed-b743-4c096f314034/Prezentacja_3Q_PL.pdf

Konsumenci, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego – potencjał rynku

21 tys. umów CHF i EUR zaciągniętych w Raiffeisen Bank S.A.

Podpisał ponad 900 ugód z frankowiczami

Klienci RBI spłacają jeszcze ok. 24,5 tys. kredytów frankowych o wartości 1,72 mld euro. Pod względem wielkości portfela kredytów w szwajcarskiej walucie bank wyprzedzają tylko PKO BP, mBank, Millennium i Santander. Do tej pory RBI wysłał już 11 tys. propozycji ugód 9 tys. klientów (niektórzy nie zauważyli pierwszej propozycji lub nie odpowiedzieli za pierwszym razem). Akcja nabiera tempa. Obecnie klienci dostają nawet 600 propozycji tygodniowo.

Obserwuje próby podważania kredytów w euro

Innym problemem są kredyty w euro. Raiffeisen ma ich w portfelu ok. 9,8 tys.

https://xyz.pl/raiffeisen-idzie-po-pierwszy-tysiac-ugod/

Konsumenci, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego – potencjał rynku

+ / - 69 tys. umów CHF

- Santander Bank S.A.
- BOŚ BANK S.A.
- BNP Paribas S.A.
- Bank BPH S.A.
- Deutsche Bank S.A.

Kontrakty oraz postępowania sądowe w segmencie bankowym w zakresie konsumentów, którzy zaciągnęli kredyt denominowany lub indeksowany do waluty franka szwajcarskiego

Liczba wytoczonych powództw frankowych przeciwko wybranym bankom w 3Q2024 r.*:

- ✓ PKO BP S.A. **1 309** pozwów, **755** to klienci GK Votum (57,67%)
- ✓ mBank S.A. **691** pozwów, **308** to klienci GK Votum (44,51%)
- ✓ Grupa Santander **1 116** pozwów, **492** to klienci GK Votum (44,08%)
- ✓ BOŚ Bank S.A. **132** pozwy, **60** to klienci GK Votum (45,45%)
- ✓ BNP Paribas S.A. **634** pozwów – **168** to klienci GK Votum (26,49%)
- ✓ PEKAO S.A. **1 000** pozwów – **232** to klienci GK Votum (23,20%)

**W zakresie liczby wytoczonych powództw przeciwko konkretnym bankom, dane zostały pozyskane z publicznie dostępnych sprawozdań finansowych banków za 3Q2024 r.*

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 30.10.2024 r. w sprawie o sygn. XXVIII C 787/22 skierował zapytanie do TSUE”

„czy na podstawie art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 04 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz zasady skuteczności, proporcjonalności, pewności prawa i prawa do sądu należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, **które pozwalają sądowi krajowemu na uwzględnienie przedawnionego roszczenia przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi o zwrot świadczeń nienależnych spełnionych na podstawie umowy, która stała się nieważna na skutek zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, jeżeli wymagają tego względy słuszności lub zasady współżycia społecznego**”.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – aktualne orzecznictwo
Projekt frankowy – pytania prejudycjalne

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 11.10.2024 r. w sprawie o sygn. XXVIII C 22684/22 skierował zapytanie do TSUE:

„czy w kontekście uznania za nieważną w całości umowy pożyczki zawartej z konsumentem przez przedsiębiorcę, a to ze względu na to, że umowa ta zawierała nieuczciwe warunki, bez których nie mogła dalej obowiązywać, art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz zasady skuteczności, równoważności i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą:

1. **przedsiębiorca ma prawo wystąpić przeciwko konsumentowi z powództwem o zwrot kwoty kapitału wypłaconego z tytułu wykonania umowy pożyczki jeszcze zanim zapadł prawomocny wyrok w sprawie sądowej z powództwa konsumenta, stwierdzający nieważność tej umowy**,

2. przedsiębiorca ma prawo żądać od konsumenta, poza zwrotem kwoty kapitału wypłaconego z tytułu wykonania umowy pożyczki, **także ustawowych odsetek za opóźnienie za okres od dnia wezwania do zapłaty,** jeśli przed tym wezwaniem nie zapadł jeszcze prawomocny wyrok w sprawie sądowej z powództwa konsumenta, stwierdzający nieważność tej umowy”.

Orzeczenie Trybunału z dnia 24.10.2024 r. w sprawie C-347/23, odnoszące się do zagadnienia zakupu nieruchomości przez konsumenta w celach inwestycyjnych

TSUE wskazał, że:

„artykuł 2 lit. b) dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że:

osoba fizyczna, która zawiera umowę kredytu hipotecznego w celu sfinansowania zakupu jednej nieruchomości mieszkalnej w celu odpłatnego oddania jej w najem, wchodzi w zakres pojęcia „konsumenta" w rozumieniu tego przepisu, jeśli owa osoba fizyczna działa w celach niezwiązanych z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. **Okoliczność, że rzeczona osoba fizyczna usiłuje osiągać dochody z zarządzania tą nieruchomością, nie może sama w sobie prowadzić do wyłączenia tej osoby z zakresu pojęcia „konsumenta" w rozumieniu wspomnianego przepisu.**"

Sąd Najwyższy – aktualne orzecznictwo
Projekt frankowy

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19.09.2024 r. w sprawie III CZP 5/24

rozstrzygająca, czy sprawa z powództwa konsumenta o stwierdzenie nieważności umowy kredytowej przeciwko bankowi, co do którego w toku postępowania ogłoszono upadłość, może być prowadzona przed sądem, czy też zawieszona z uwagi na fakt, że wierzytelność ta powinna być zgłoszona do masy upadłości.

Sąd Najwyższy stwierdził, że:

„postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy będącego konsumentem o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu, prowadzone przeciwko bankowi, co do którego w toku postępowania ogłoszono upadłość, **nie jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości”** w rozumieniu art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, a tym samym może być podjęte z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka”.

VOTUM SA

SEGMENT BANKOWY W ZAKRESIE KONSUMENTÓW, KTÓRZY ZACIĄGNĘLI KREDYT KONSUMENCKI OBARCZONY WADAMI PRAWNYMI SKUTKUJĄCYMI SANKCJĄ KREDYTU DARMOWEGO

Kontrakty oraz postępowania sądowe w segmencie bankowym w zakresie konsumentów, którzy zaciągnęli kredyt konsumencki obarczony wadami prawnymi skutkującymi sankcją kredytu darmowego

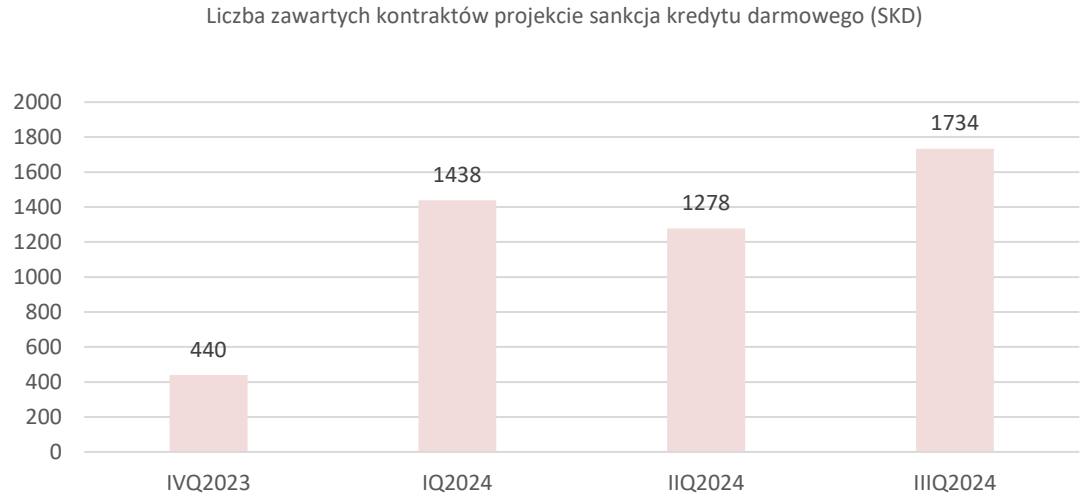

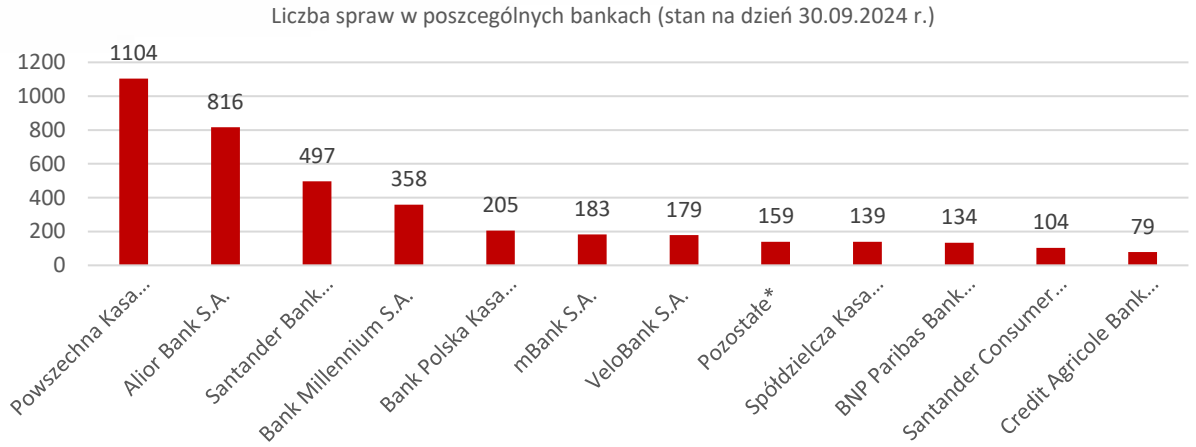

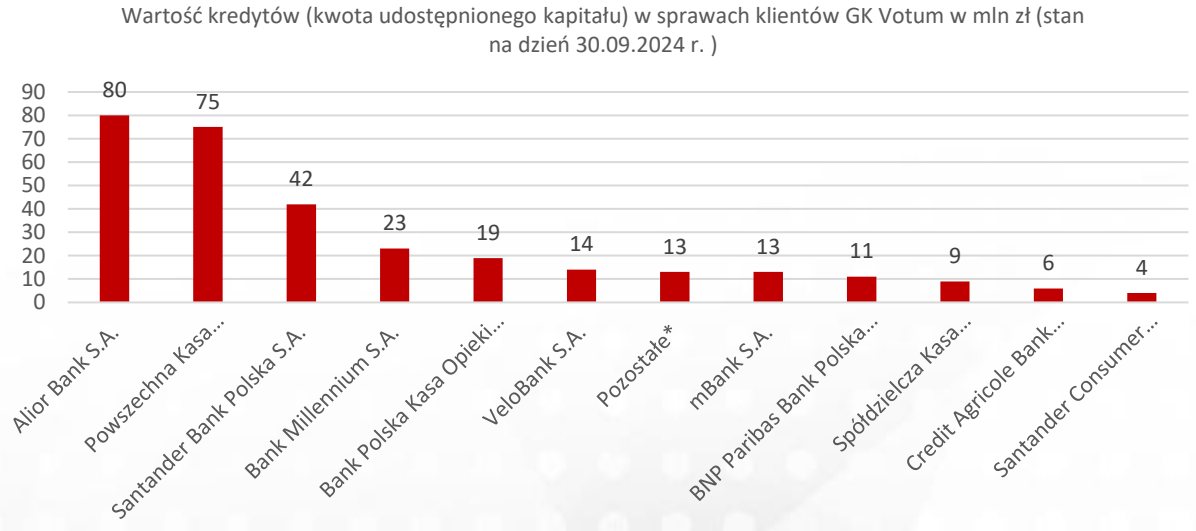

Kontrakty oraz postępowania sądowe w segmencie bankowym w zakresie konsumentów, którzy zaciągnęli kredyt konsumencki obarczony wadami prawnymi skutkującymi sankcją kredytu darmowego

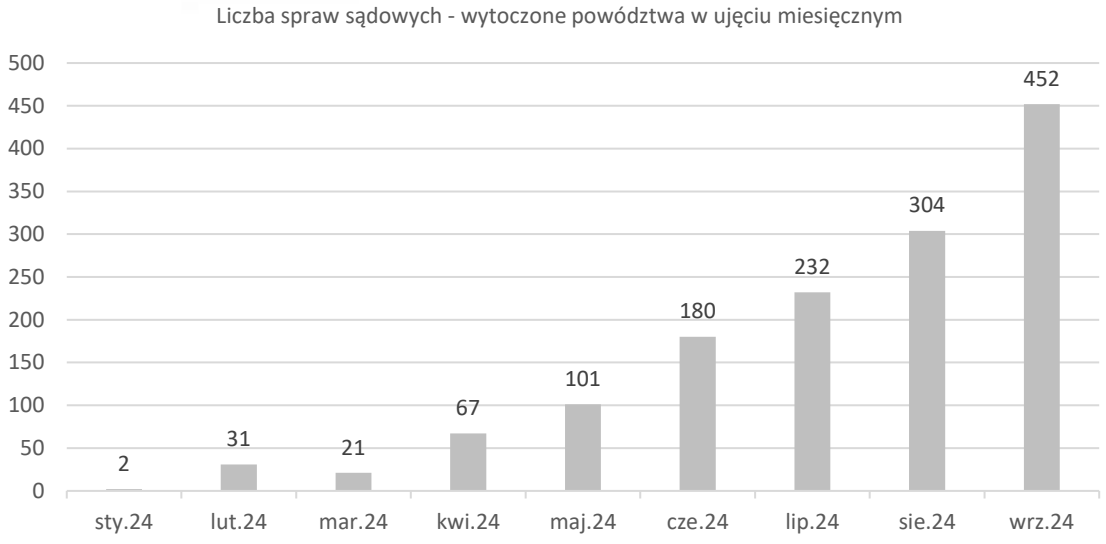

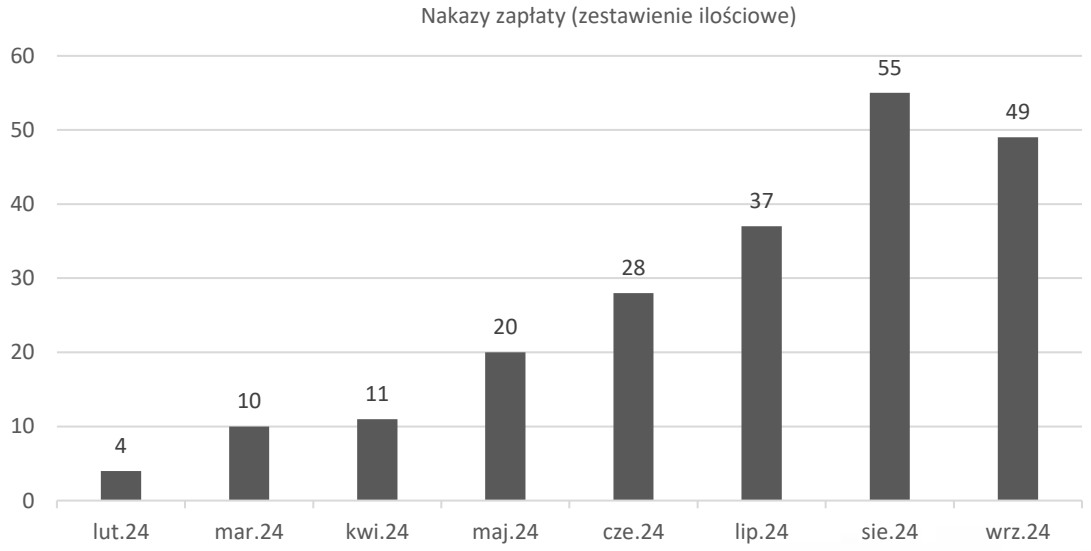

Aktualne orzecznictwo krajowe
Zagadnienie pobierania odsetek od skredytowanej prowizji

- ✓ **wyrok Sąd Okręgowy w Warszawie z 16.05.2024 r., V Ca 1279/23**

  „Skoro zatem odsetki stanowią element całkowitego kosztu kredytu, a zostały one policzone w sposób nieprawidłowy, tj. nie od całkowitej kwoty kredytu, ale od sumy tej kwoty oraz kwoty prowizji i składki ubezpieczeniowej, to należało uznać, że wskazana w umowie kwota odsetek jest zawyżona, a w konsekwencji zawyżone są i całkowite koszty kredytu, i obliczona z ich wykorzystaniem RRSO. Odsetki, które wchodzą w skład kosztów kredytu, liczone są od kwoty kapitału i składki ubezpieczeniowej a zatem w sposób fałszywy stanowią inną wartość procentową.”

- ✓ **wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 15.05.2024 r., V Ca 162/24**

  „(…) Kredytodawca niewątpliwie może naliczać odsetki od kwoty pożyczonego kapitału, jednakże tylko i wyłącznie kwota kapitału rzeczywiście udostępnionego kredytobiorcy może stanowić podstawę naliczania oprocentowania przez cały okres trwania umowy pożyczki. Brak więc podstaw do obciążania kredytobiorcy odsetkami od kosztów kredytu.”

- ✓ **wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 19.03.2024 r., II Ca 74/24**

  „(…) Na aprobatę zasługuje zapatrywanie autora apelacji, że pobieranie odsetek od kwoty stanowiącej sumę kapitału udostępnionego kredytobiorcy oraz skredytowanych kosztów prowizji należy uznać za praktykę niedozwoloną nieuczciwą oraz nie znajdującą umocowania w prawie.”

Aktualne orzecznictwo krajowe
Zagadnienie pobierania odsetek od skredytowanej prowizji

- ✓ **wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 20.02.2024 r., V Ca 3268/23**

  „(…) Kredytowane koszty kredytu, które wcale nie zostają faktycznie udostępnione kredytobiorcy, nie mogą być podstawą naliczania odsetek kredytowych. Jak wskazał w swoim wyroku Sąd Najwyższy, "całkowita kwota kredytu" obejmuje jedynie tę kwotę, która została faktycznie oddana do swobodnej dyspozycji konsumenta. Brak więc podstaw do obciążania konsumenta odsetkami od kosztów kredytu, nawet w wypadku udzielenia kredytu w celu sfinansowania tych kosztów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2019 r., sygn. akt I NSK 9/18).”

- ✓ **wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 15.05.2024 r., V Ca 212/24**

  „(….) Zatem pozwany pobierając odsetki powinien pobierać je od kwoty udostępnionej kredytobiorcy, a nie zaś jak to robił od kwoty stanowiącej sumę kwoty rzeczywiście udzielonej kredytobiorcy oraz kwoty przeznaczanej na skredytowanie prowizji.”

- ✓ **wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 16.05.2024 r., V Ca 1279/23**

  „(….) Naliczanie odsetek od pozaodsetkowych kosztów udzielenia kredytu konsumenckiego nie zasługuje na aprobatę także z tego powodu, że odsetki za korzystanie z kapitału zostały zaliczone przez ustawodawcę w art. 5 ust. 6 u.k.k. do kosztów kredytu, a więc do tej samej kategorii co opłaty i prowizje. Skoro prowizja została zakwalifikowana wprost do kategorii kosztów kredytu konsumenckiego, to nie może jednocześnie być częścią całkowitej kwoty kredytu, od której będą pobierane dalsze koszty, w tym odsetki.”

Sąd Okręgowy w Poznaniu skierował do Sądu Najwyższego postanowieniem z dnia 19.07.2024 r. o sygn. II Ca 825/24, zagadnienie prawne wnosząc o rozstrzygnięcie:

„1. Czy sąd z urzędu ma obowiązek zbadania wszystkich przyczyn uzasadniających zastosowanie sankcji kredytu darmowego, o których stanowi art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, również tych niewymienionych przez kredytobiorcę w jego pisemnym uzasadnieniu, czy też jest związany w tym zakresie treścią oświadczenia kredytobiorcy?

2. Czy uprawnienie do złożenia pisemnego oświadczenia o skorzystaniu przez kredytobiorcę z sankcji kredytu wygasa – zgodnie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim – po upływie roku od dnia wykonania umowy przez kredytodawcę, czy też od dnia wykonania umowy przez obie strony tj. i kredytodawcę, i kredytobiorcę?

3. Czy stwierdzenie, że postanowienia umowy kredytu konsumenckiego, których dotyczą przepisy wymienione w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, są abuzywne i przez to nie wiążą kredytobiorcy, jest podstawą do zastosowania sankcji kredytu darmowego?

4. Czy w świetle przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim dopuszczalne jest zastrzeżenie w umowie kredytu konsumenckiego oprocentowania kapitałowego również w odniesieniu do tej części udzielonego kredytu, która została przeznaczona na zapłatę przez kredytobiorcę prowizji, a więc pozaodsetkowych kosztów kredytu?

5. Czy w sytuacji, gdy rzeczywista roczna stopa oprocentowania oraz całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta zostały błędnie wyliczone i podane w umowie, czego jedyną przyczyną jest niedopuszczalne objęcie oprocentowaniem kredytowanych pozaodsetkowych kosztów kredytu, takie uchybienie stanowi podstawę do zastosowania sankcji kredytu darmowego na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim?.”

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – aktualne orzecznictwo
Projekt SKD - pytania prejudycjalne

I C-71/24 zadane przez SO w Krakowie z dnia 30.01.2024 r.

- ✓ czy dopuszczalne jest **naliczanie odsetek od kredytowanych kosztów?**
- ✓ czy informacja o naliczaniu odsetek od kredytowanych kosztów musi być **w wyraźny sposób wskazana** w umowie?

I C-566/24 zadane przez SR dla Łodzi-Śródmieścia z dnia 23.07.2024 r.

- ✓ czy prawidłowe jest podawanie **stopy oprocentowania dla całkowitego kosztu kredytu + kredytowane koszty?**
- ✓ czy można naliczać **odsetki od kredytowanych kosztów?**
- ✓ czy informacja o naliczaniu odsetek od kredytowanych kosztów powinna być **podana w jednoznaczny sposób?**
- ✓ czy regulacje dyrektywy 2008/48 stoją w sprzeczności z możliwością ustalenia terminu na zastosowanie SKD jako **1 rok od dnia wypłaty kredytu konsumenckiego?**
- ✓ **czy** zaistnienie naruszeń **zawsze skutkuje** możliwością zastosowania **SKD, czy też** sąd jest uprawniony do **zważenia negatywnego wpływu na prawa i obowiązki konsumenta** oraz możliwości zapewnienia **ochrony na podstawie innych przepisów** (np. dot. abuzywności)?

I C-472/23 zadane przez SR dla m.st. Warszawy z dnia 21.06.2023 r.

- ✓ czy podanie w umowie **RRSO wyższego niż jest w rzeczywistości** skutkuje uchybieniem obowiązku informacyjnego?
- ✓ czy jeżeli **nie ma podanych kryteriów** zmiany wysokości opłat (np. wynikających z taryfy), **a jedynie maksymalny wymiar** zmiany (z ograniczeniem do 200%), to czy jest spełniony obowiązek informacyjny?

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – aktualne orzecznictwo
Projekt SKD

Wyrok C-377/14 z 21.04.2016 r. „sprawa czeska” Radlinger, Radlingerová p-ko Finway a.s.

Najważniejsze ustalenia:

- ✓ **obowiązek sądu krajowego oceny z urzędu, czy doszło do naruszenia praw konsumenta** w zakresie obligatoryjnie udzielanych informacji przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki
- ✓ **całkowita kwota kredytu i kwota wypłat określają całość kwot udostępnianych konsumentowi**, czyli bez kredytowanych kosztów (kwoty związane z kosztami jak np. prowizja nie są w rzeczywistości wypłacane konsumentowi)

Wyrok C – 714/22 z 21.03.2024 r. „sprawa bułgarska” S.R.G p-ko Profi Credit Bulgaria EOOD

Najważniejsze ustalenia:

- ✓ obliczenie RRSO bez uwzględnienia wszystkich ponoszonych przez konsumenta kosztów **w rażący sposób narusza jego interes**
- ✓ **RRSO ma szczególne znaczenie dla konsumenta**, gdyż umożliwia mu dokonanie oceny jego zobowiązania wobec kredytodawcy
- ✓ **nieprawidłowe obliczenie RRSO uzasadnia zastosowanie sankcji** polegającej na zwrocie przez konsumenta wypłaconej kwoty kredytu bez odsetek i innych kosztów (**błędna wartość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania kredytu jest równoznaczne w skutkach z jej brakiem)**

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – aktualne orzecznictwo
Projekt SKD - pytana prejudycjalne

Wyrok C-755/22 z 11.01.2024 r, w sprawie Nárokuj s.r.o. p-ko EC Financial Services, a.s.

Najważniejsze ustalenia:

- ✓ brak spełnienia obowiązku ciążącego na banku w zakresie badania zdolności kredytowej konsumenta, pozbawia bank prawa do wynagrodzenia (odsetek), nawet jeżeli umowa została wykonana, a konsument nie poniósł negatywnych konsekwencji)

Istotny pogląd Rzecznika Finansowego

RZECZNIK FINANSOWY podkreślił charakter unijnych regulacji (Dyrektywa 2008/48/WE) dotyczących ujednolicenia sposobu definiowania pojęć używanych w kredytach konsumenckich, w tym:

- całkowitej kwoty kredytu,
- całkowitego kosztu kredytu,
- całkowitej kwoty do zapłaty
- rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania

które pozwalają na realną ocenę kosztu oferowanego produktu przez bank.

Istotny pogląd Rzecznika Finansowego

- ✓ **Banki dopuszczają się naruszenia obowiązku informacyjnego względem konsumenta** poprzez wprowadzenie obok pojęcia całkowitej kwoty kredytu kolejnego pojęcia w postaci „kredytu” wyższego niż całkowita kwota kredytu.

- ✓ Błędna praktyka naliczania odsetek od kredytowanych kosztów **prowadzi do zwiększenia całkowitego kosztu kredytu, co powoduje błędy w wyliczeniu wartości RRSO.**

- ✓ W celu zastosowania sankcji kredytu darmowego, **nie ma znaczenia skala naruszenia oraz okoliczność wystąpienia szkody w majątku konsumenta.**

- ✓ Termin na złożenie oświadczenia o SKD **powinien być liczony od dnia, w którym konsument spłacił ostatnią należność związaną z umową, a nie od dnia wypłaty kredytu.**

Dziękujemy za uwagę

W celu uzyskania dalszych informacji o GK VOTUM prosimy o kontakt:
Aneta Zdziech – Specjalista ds. relacji inwestorskich

tel: 71 33 93 694
kom: 733 352 077
fax: 71 33 93 403
e-mail: inwestorzy@votum-sa.pl
twitter.com/votumsa

www.votum-sa.pl
www.ri.votum-sa.pl

Zastrzeżenia prawne

Informacje umieszczone w niniejszej prezentacji obrazują panujące aktualnie warunki według stanu na dzień 30.09.2024 r. (o ile nie podano inaczej w treści dokumentu), które mogą ulec zmianie. Wszystkie prognozy i spostrzeżenia dotyczące przyszłości odzwierciedlają obraz obecnych opinii, założeń co do przyszłych warunków i są obciążone ryzykiem. Spółka nie składa żadnych deklaracji co do dokładności lub kompletności jakichkolwiek oświadczeń zawartych w prezentowanym dokumencie.

Przedstawiona prezentacja nie zawiera całościowej analizy finansowej GK Votum, w tym także nie przedstawia sytuacji i planów grupy kapitałowej w sposób kompletny. Spółka zachęca do zapoznania się z raportami bieżącymi i okresowymi stanowiącymi źródło informacji i danych dotyczących GK Votum.